

агентством з питань розвитку співробітництва (SIDA) [Електронний ресурс] / Ресурсний центр ГУРТ. - Режим доступу: <http://gurt.org.ua/news/recent/10303/>. 22. International Renaissance Foundation (IRF) [Electronic resource]. - Available from: http://www.irf.ua/en/grants/awarded_grants/. 23. Стратегія Міжнародного фонду «Відродження» на 2014 рік [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.irf.ua/knowledgebase/news/strategiya_mizhnarodnogo_fondu_vidrodzhennya_na_2014_rik/. 24. Charles Stewart Mott Foundation [Electronic resource]. - Available from: <http://www.mott.org/about/all%20results?freetext=ukraine>. 25. Стан та динаміка розвитку неурядових організацій України 2002-2011 роки : Звіт за даними дослідження / Автори-упорядники : Л. Паливода, С. Голота. - К. : БФ «Творчий центр ТЦК», 2012. - 118 с. 26. Мартиненко О. Міжнародна донорська допомога: хто є насправді «грантожерами» в Україні? / О. Мартиненко // «Дзеркало Тижня. Україна» № 30, 26 серпня 2011 р. 27. The 2013 CSO Sustainability Index for Central and Eastern Europe and Eurasia [Electronic resource]. - Available from: http://www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1863/EE_2013_CSOSI_FullReport.pdf

УДК 323.212

Миклашук І.М.

ВПЛИВ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ОПТИМІЗАЦІЮ ВІДНОСИН У ТРІАДІ: «ОСОБА – СУСПІЛЬСТВО – ДЕРЖАВА» В УКРАЇНІ

У статті розглядаються переваги суспільного діалогу в Україні в тріаді «особа-суспільство-держава» та вплив міжнародних організацій на оптимізацію їхніх взаємин. Висвітлено основні напрями підтримки міжнародних організацій НУО в Україні.

Ключові слова: громадянське суспільство, суспільний діалог, міжнародні організації, тріада «особа-суспільство-держава».

В статье рассматриваются преимущества общественного диалога в Украине в триаде: «человек-общество-государство» и влияние международных организаций на оптимизацию их взаимоотношений. Освещены основные направления поддержки международных организаций НПО в Украине.

Ключевые слова: гражданское общество, общественный диалог, международные организации, триада «человек-общество-государство».

The article discusses the advantages of the social dialogue in Ukraine in the triad «individual – society – state» and the influence of the international organizations on the optimization of their relationships. The basic directions of the support of the international organizations towards NGOs in Ukraine are described.

Keywords: civil society, social dialogue, international organizations, triad «individual – society – state».

Піднесення громадської активності в Україні у період Революції гідності дедалі більше актуалізує питання визначення ролі міжнародних організацій у взаємодії у «трикутнику» або у «тріаді»: «особа-суспільство-держава». Міжнародні організації прийнято поділяти на міждержавні (міжурядові), засновниками і членами яких виступають держави, та неурядові, ті, що об'єднують фізичних або юридичних осіб. Діяльність міжнародних неурядових організацій здійснюється поза межами офіційної зовнішньої політики держав.

Проте досить часто міжнародні неурядові організації підтримують офіційні відносини як з національними НУО, так і з державами або припускають змішане членство недержавних структур і державних організацій. До міжнародних організацій відносяться ООН, Світовий банк, Рада Європи, Європейська Комісія, МФ «Відродження», UCAN, Фонд сприяння демократії, USAID та інші.

Метою цієї статті є з'ясування впливу та ролі міжнародних організацій на оптимізацію відносин у триаді «особа-суспільство-держава» в Україні.

Незважаючи на значну кількість публікацій з питань взаємовідносин «особи-суспільства-держави» (роботи дослідників з наукових установ НАН України, неурядових аналітичних інституцій тощо), ряд аспектів цих взаємин досліджено недостатньо, що вимагає додаткової уваги наукової спільноти.

Серед підходів до визначення ролі міжнародних організацій в оптимізації відносин у триаді «особа-суспільство-держава» заслуговує на увагу їхня підтримка розвитку громадянського суспільства в Україні. Під поняттям «громадянське суспільство» розуміємо сукупність відносин, що виникають на засадах добровільності та самоорганізації між приватними особами та створеними ними організаціями для задоволення їхніх інтересів, а також такі відносини, що розгортаються поза родинними та комерційними відносинами [1, с. 9].

Згідно з моделлю, розробленою Лондонським центром громадянського суспільства, громадянське суспільство розглядається як самостійний сектор, який взаємодіє з такими сферами, як держава, бізнес і сім'я [2]. Інший підхід розглядає громадянське суспільство як простір між іншими секторами (державою, бізнесом, сім'єю). Отже, суб'єкти, залучені до відповідних сфер, можуть функціонувати і в громадянському суспільстві [3]. Безсумнівною є той факт, що існування розвиненого громадянського суспільства, яке передбачає функціонування широкої мережі його організацій (серед яких найчисленнішими є НУО), приносить позитивний ефект усім трьом секторам. НУО найчастіше надають ті послуги, які державі важко або навіть неможливо надавати через труднощі виявлення реальних проблем того чи іншого регіону. Ми розглядаємо громадянське суспільство як сукупність інститутів, що взаємодіють між собою і державою для задоволення інтересів громадян, сім'ї, бізнесу. Формами їхніх взаємин є суспільний діалог та задоволення інтересів кожної зі сторін.

Значимість суспільного діалогу постійно зростає. Серед чинників, що суттєво впливають на цей процес в Україні, слід виділити такі:

- збільшення кількості різних груп інтересів у суспільстві та підвищення їхньої впливовості;
- підвищення рівня самосвідомості громадян;
- реформування багатьох сфер політичного та економічного життя суспільства.

Суспільний діалог відображає модель формування політики, що включає, крім вертикальної складової виробників політики (державних органів), ще й громадянське суспільство. Він передбачає розгляд усіх питань

через обмін думками, врахування всіх точок зору та налагодження конструктивної взаємодії між трьома суб'єктами: «особою-суспільством-державою» при вирішенні значущих проблем суспільства (безпека, бідність, безпритульність, сирітство, насильство і т.д.).

У більшості країн розвинутої демократії діє державна політика сприяння суспільному діалогу. Це зумовлено усвідомленням того, що діяльність громадянського суспільства відповідає інтересам держави або, простіше кажучи, вигідна їй. Можна виділити наступні переваги для держави від суспільного діалогу за посередництва НУО:

- перекладання (спільне виконання) частини державних обов'язків на плечі НУО, адже більшість НУО створюється для вирішення тих питань, якими займаються державні та муніципальні органи влади;
- залучення НУО до вирішення ряду проблем часто є більш ефективним через їхню наближеність безпосередньо до джерел цих проблем;
- збільшення рівня демократії (активне залучення громадян до суспільного життя сприяє розвитку громадянського суспільства, без якого неможливе існування демократії);
- неполітичне формування, представлення та просування інтересів різних груп населення як серед самих громадян, так і в комунікації з органами державної влади;
- участь в ухваленні рішень та забезпечення в такий спосіб більшої ефективності рішень з огляду на врахування інтересів різних соціальних груп.

НУО, своєю чергою, не менше, ніж держава, зацікавлені в суспільному діалозі, адже співпраця з державою дозволяє заручитися її підтримкою у вирішенні актуальних проблем. Крім того, суспільний діалог у тріаді «особа-суспільство-держава» дозволяє досягти взаємовигідних інтересів, задоволення їх потреб, своєчасне вирішення соціальних суперечностей з метою досягнення балансу актуалізованих інтересів і максимально повної самореалізації як кожної особистістю, так і кожним партнером свого творчого потенціалу.

У країнах розвинутої демократії, приміром:

- НУО створюють 3,9% ВВП (5% у Бельгії, 7,9% у Канаді);
- у громадському секторі країн Європейського Союзу працевлаштовано від 4,4% до 14% працездатного населення, або, щонайменше, 5 із кожних ста осіб;
- у громадському секторі країн ЄС працює у 10 разів більше людей, ніж у легкій промисловості, та в 5 разів більше, ніж у харчовій промисловості;
- у країнах Центрально-Східної Європи громадські організації залучають втричі більше внутрішніх та зовнішніх інвестицій у соціальну сферу, ніж державні та комунальні установи соціального спрямування;
- внесок неурядових організацій у ВВП країн Євросоюзу зростає вдвічі швидше, ніж внесок легкої промисловості;
- інститути громадянського суспільства в сукупності – сьома «економіка» світу за ВВП (1,3 трлн у. о., що дорівнює ВВП Франції або Великої Британії);

- громадянське суспільство створило у світі більше 25 млн оплачуваних робочих місць (найбільша транснаціональна корпорація здатна створити 3,5 млн. місць);
- 60% працівників громадянського суспільства (включно з волонтерами) зайняті в наданні послуг, з них 40% зосереджено на соціальних, медичних та освітніх послугах;
- неприбуткові організації у США у 2011 р. стали третім роботодавцем, випередивши сфери роздрібної торгівлі та переробної промисловості, зарекомендували себе відносно стійкими до наслідків економічної кризи [1].

Розвиток та ефективна співпраця в триаді «особа-суспільство-держава» залежить від ряду умов: правової бази; рівня довіри громадян; фінансової стабільності; участі цільових груп населення, наявності ресурсного потенціалу у вигляді фінансових, фізичних чи людських ресурсів; наявності домовленостей про масштаби партнерства; заданість пріоритетних напрямів діяльності в рамках суспільного діалогу тощо.

Сьогодні в Україні не виконуються або виконуються частково перераховані вище умови. Найважливішими недоліками є недосконалість правової бази та дефіцит бюджетного фінансування з підтримки НУО з боку держави. Згідно з чинним законодавством, на державну підтримку можуть розраховувати далеко не всі НУО. Так, допомога з бюджету може надаватися громадським організаціям інвалідів і ветеранів, молодіжним громадським організаціям та громадським організаціям культури і мистецтва, а також спортивного напрямку і тим, що захищають права громадян, постраждалих від аварії на Чорнобильській АЕС. Їхнє фінансування здійснюється відповідно до Бюджетного кодексу України, Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» та Закону України «Про фізичну культуру і спорт» [4; 5; 6].

Діалог громадських організацій з органами державної влади, що відбувається в Україні через створені при органах центральної та місцевої влади громадські ради, не є успішним. Основна причина цього полягає в неузгодженості позицій та функцій з обох сторін. Хоча представники влади відкриті до діалогу, зацікавлені в отриманні допомоги від НУО, вони, проте, не змінюють процедур ухвалення важливих рішень. Помилковість підходу більшості неурядових організацій та громадських активістів у цьому питанні пов'язана з бажанням члени у владу та займатися політикою, а не контролювати її, відстоюючи інтереси різних суспільних груп без зміни власного статусу.

Громадські організації мають претендувати не на монополію в ухваленні рішень, а на участь у цьому процесі. Така участь не є ані метою, ані самоціллю. Це – лише засіб, який дозволяє знайти оптимальні рішення, уможливорює захист прав громадян. За цих умов першочергового значення набуває підтримка українських НУО міжнародними організаціями.

Українські інститути громадянського суспільства, як і державні програми щодо розвитку громадянського суспільства в Україні, значною мірою залежать від фінансування міжнародних організацій та урядів інших держав. За

результатами дослідження проведеного 2012 р. Творчим центром ТЦК у рамках проекту «Об'єднуємося заради реформ (UNITER)», який фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID), українські НУО найчастіше отримують фінансування від міжнародних донорів: благодійних пожертв бізнесу та громадян. У 2011 р. фінансування від міжнародних донорів отримують 56% НУО в Україні [7]. У цій системі міжнародні організації відіграють роль медіатора, надають учасникам суспільного діалогу інформаційну та фінансову підтримку. Незалежність НУО в Україні розглядається як гарантія демократії.

Починаючи з 2007 р., Україна отримала можливість залучати зовнішню допомогу ЄС у вигляді секторальної бюджетної підтримки. Секторальна бюджетна підтримка ЄС є інструментом надання фінансування з бюджету ЄС до бюджету України на підтримку здійснення реформ. Протягом 2007-2013 рр. на підставі укладених угод про фінансування Україні було виділено 199,01 млн євро. 13 травня 2014 р. прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк і президент Європейської Комісії Хосе Мануель Баррозу підписали Угоду про фінансування Контракту для України з розбудови держави, яка передбачає на безоплатній і безповоротній основі фінансування державного бюджету в сумі 355 млн євро та підтримку реформ уряду [8].

При реалізації зазначеної програми європейські інституції ставлять перед Україною вимогу залучати українські НУО для контролю за використанням коштів. При цьому зростає роль громадянського суспільства в моніторингу виконання реформ, заявлених в Угоді про фінансування. Досягнення позитивного результату багато в чому залежить не тільки від використовуваних в організації технічних і людських ресурсів, а й від їхнього внеску в громадські обговорення, спроможності представляти та захищати інтереси громадян. Така співпраця іде на користь і інституціям ЄС. Звіти неурядових організацій щодо розвитку демократії та інших аспектів реформ ЄС представництва ЄС використовують для оцінки ситуації в країні та для діалогу з урядом.

У рамках міждержавної співпраці Європейська Комісія пропонує такі інструменти участі громадянського суспільства: програми «Недержавні структури і місцеві органи влади» і «Фонд розвитку громадянського суспільства в країнах-сусідах ЄС», які стимулюють НУО та органи місцевого самоврядування до залучення до розвитку держави і базуються на Інструменті розвитку співробітництва [9].

Україна активно застосовує обидві програми. 2014 р. Представництво ЄС в Україні оголосило конкурс проектів у сфері громадянського суспільства в рамках Програми «Недержавні структури і місцеві органи влади» (НСМОВ).

Завдання програми:

- зміцнення спроможностей організацій громадянського суспільства сприяти реформам і підвищенню підзвітності державного сектора;
- сприяння рівній і прозорій участі та партнерству між представниками громадянського суспільства і владою (національною і регіональною);
- підтримка демократичних змін.

Цього планується досягти, зокрема, за допомогою: нових громадянських ініціатив; ініціатив у сфері медіа та сприяння доступу до інформації; зміцнення спроможностей організацій громадянського суспільства представляти свої цільові групи та використовувати механізми зворотного зв'язку; культури як інструменту розвитку демократичних цінностей і мобілізації громади; молодіжних ініціатив.

Окрім інституцій ЄС, значну допомогу українським НУО надає Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Агентство працює в Україні з 1992 р. і за цей час надало технічну та гуманітарну допомогу на суму 1,7 млрд дол. На сьогоднішній день USAID допомагає Україні в її подальшому просуванні шляхом демократичного розвитку. USAID підтримує розбудову потенціалу НУО для того, щоб громадянське суспільство могло ефективно впливати на державну політику та процеси ухвалення рішень. У рамках напрямку: «Демократія, права людини та врядування» USAID реалізує наступні проекти: «Справедливе правосуддя», «Розвиток громадянського суспільства», «Розвиток ЗМІ», «Сприяння забезпеченню прав робітників та профспілок», «Політичний процес в Україні», «Боротьба з торгівлею людьми», «Внутрішнє спостереження за політичними процесами в Україні», «Реформування виборчого законодавства України», «Сприяння зовнішньому тестуванню в Україні (USETI)», «Інклюзивна освіта: крок за кроком», «RADA: підзвітність, відповідальність, демократичність», «Навчальні програми професійного зростання».

USAID сприяє поліпшенню бізнес-клімату на національному та місцевому рівнях, створюючи стимули до внутрішніх та зовнішніх інвестицій. У рамках цього напрямку USAID реалізує наступні проекти: «Розвиток комерційного права в Україні», «Інвестиції та кредитування бізнесу», «Розвиток фінансового сектору», «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи», «Ініціатива захисту прав та представлення інтересів місцевого самоврядування» (ДІАЛОГ)», «Розвиток державно-приватних партнерств».

У рамках напрямку: «Охорона довкілля та протидія зміні клімату» USAID реалізує такі програми: «Місцеві альтернативні джерела енергії», «Муніципальна енергетична реформа в Україні».

У сфері охорони здоров'я USAID реалізує наступні проекти: «Покращення послуг у сфері протидії ВІЛ/СНІД серед представників груп найвищого ризику в Україні», «Підвищення ефективності заходів правоохоронних органів, пенітенціарної системи та наркологічної служби у відповідь на епідемію ВІЛ/СНІД», «Системи вдосконаленого доступу до медичних препаратів та послуг» (SIAPS), «Зміцнення контролю за туберкульозом в Україні», «Здоров'я жінок України», «Зниження стигматизації та дискримінації представників груп найвищого ризику в установах охорони здоров'я», «Покращення контролю за вживанням алкоголю та тютюнопалінням під час вагітності», «Зміцнення систем охорони здоров'я для забезпечення сталої відповіді на епідемію ВІЛ/СНІД в Україні», «Покращення стратегічного середовища та розширення участі громадянського суспільства у вирішенні питань репродуктивного здоров'я та планування сім'ї в Україні».

У сфері розвитку науки і технологій з 1 листопада 2009 р. по 31 жовтня 2014 р. реалізовано масштабний проект «Бібліоміст», у рамках якого більше 1000 публічних бібліотек України було обладнано комп'ютерами з доступом до Інтернету. USAID допомагає Україні активізувати рушійні сили, що мають стати запорукою економічного зростання в аграрному секторі. У цій сфері реалізуються програми: «АгроІнвест», «Вода для сільськогосподарського сектору», «Діалог з питань розвитку фінансових систем та розробки аграрної політики» [10].

Іншою впливовою недержавною міжнародною установою, яка сприяє зміцненню демократичних інститутів у всьому світі та в Україні, є Фонд сприяння демократії. Починаючи з липня 1996 р. фінансову підтримку Фонду одержали близько 800 проектів українських недержавних неприбуткових організацій [11]. Тематика проектів відповідає наступним тематичним пріоритетам Фонду: права людини; підтримка громадських ініціатив; розвиток виборчої системи; антикорупційна діяльність та прозорість уряду; запобігання торгівлі людьми; рівність жінок; економічні реформи.

У рамках співпраці з ООН Україна приєдналася до ініціативи «Відкритий Уряд» (Open Government Partnership), запровадженої 20 вересня 2011 р. під час сесії Генеральної Асамблеї ООН. З метою забезпечення належного виконання пріоритетів згаданої Ініціативи Кабміном схвалено План дій з впровадження в Україні Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» (розпорядження від 5 квітня 2012 р. № 220).

Національний план дій охоплює чотири важливі для України сфери: 1) залучення громадянського суспільства до формування державної політики; 2) сприяння доступу до публічної інформації; 3) протидія і боротьба з корупцією; 4) сприяння належному врядуванню шляхом вдосконалення адміністративних послуг і запровадження електронного уряду.

Висновки

1. З метою оптимізації відносин у триаді «особа-суспільство-держава» міжнародним організаціям необхідно здійснити наступне:

- розширити коло учасників суспільного діалогу, залучити до процесу моніторингу і оцінки прийняття владних рішень представників наукового, експертно-аналітичного середовища, бізнесу;
  - розглянути можливість додаткового залучення фінансової та технічної допомоги для реалізації завдань, передбачених планом заходів, зокрема, щодо розвитку складових електронного уряду, навчання державних службовців, розширення доступу громадян до контролю прийняття державних рішень тощо;
  - розширити організаційну та фінансову підтримку діяльності НУО як ефективного засобу збільшення потенціалу здійснення державної політики.
- Органам державної влади необхідно:
- розглянути доцільність зменшення податкового навантаження для НУО як офіційно-працевлаштованих працівників;
  - сприяти розвитку соціального підприємництва;

- запровадити на рівні середньої та вищої школи систему громадянської освіти (зокрема, запровадити у школах та вищих навчальних закладах спеціалізовані дисципліни, спрямовані на формування громадянськості; проводити для учнів середніх шкіл позакласні заходи з громадянської освіти; періодично публікувати у ЗМІ матеріали, спрямовані на підвищення загальної поінформованості про демократичне громадянство);
  - розширити сферу застосування конкурсних процедур фінансової підтримки інститутів громадянського суспільства за рахунок бюджетних коштів;
  - створити Національний фонд розвитку громадянського суспільства для надання фінансової підтримки інститутам громадянського суспільства та сприяння їхній діяльності;
  - залучати суспільні групи, чиї інтереси зачіпають реформи, до участі в процесі підготовки управлінських рішень;
  - запровадити обов'язкове оприлюднення інформації стосовно досягнутих у результаті консультацій з представниками зацікавлених суспільних груп домовленостей;
  - здійснювати комплексні інформаційні заходи, спрямовані на роз'яснення населенню цілей і змісту запланованих реформ. При цьому слід враховувати завищені очікування та розчарування повільністю проведення реформ у суспільній свідомості. Тому, з метою коригування очікувань громадян щодо реформ, треба апелювати не лише до громадянської відповідальності, а й до інтересів конкретних суспільних груп та категорій населення.
- Інститутам громадянського суспільства:
- довести свою професійність – розробляти такого рівня аналітичні матеріали та надавати такі послуги, які б відповідали критеріям грантодавців;
  - розглянути можливості отримання доходів від основної та неосновної діяльності;
  - розширювати цільові аудиторії для НУО;
  - залучати до роботи висококваліфікованих фахівців;
  - забезпечити публічне декларування діяльності та прозорості фінансових процесів НУО.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Державна політика сприяння розвитку громадянського суспільства. Методичні рекомендації / Укр. незалеж. центр політ. дослідж. : А. О. Красносільська, М. В. Лациба, А. В. Волошина, В. О. Купрій, Н. М. Чермошенцева, О. Л. Ващук – К. : Агентство «Україна», 2013. – 180 с.
2. Paffenholz T., Spurr C. Civil Society, Civic Engagement and Peacebuilding Social Development Papers. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://siteresources.worldbank.org/INT/CPDR/Resources/WP36_web.pdf.
3. Croissant A., Lauth H., Merkel H. and W. Zivilgesellschaft und Transformation. Ein internationaler Vergleich. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://qaghaqaget.do.am/load/0-0-0-15-20>.
4. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2010. № 50–51. Ст. 572.
5. Про Статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 28.02.1991 № 796–XII. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/796-12> (дата звернення – 25.10.2014).
6. Про фізичні культуру та спорт: Закон України від 24.12.1993 № 3808–XII. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3808->

12. 7. Стан та динаміка розвитку неурядових організацій України (2002-2011 роки). [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://uniter.org.ua/data/block/ccs_report_final.pdf. 8. Бюджетна підтримка ЄС в Україні: участь громадянського суспільства. Під загальною редакцією Наталії Старостенко, автори Наталія Слинько, Олена Сасенко. К.: ФОП Москаленко О.М., 2014. – 32 с. http://www.eef.org.ua/img_collection/file/EC_StatepriceReport_WEB.pdf. 9. Європейська комісія [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://ec.europa.eu>. 10. Діяльність USAID в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.usaid.gov/uk/where-we-work/europe-and-eurasia/ukraine/our-work>. 11. Загальний конкурс проектів Фонду сприяння демократії у 2014 році [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://photos.state.gov/libraries/ukraine/895/pdf/demgrants-small-2014-ukr.pdf>

УДК 327.56(ОБСЕ)+323.22

Толстов С.В.

ПРОЕКТИ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ОБСЄ В УКРАЇНІ

Інтереси України зосереджено переважно в європейському регіоні, що визначає необхідність активної участі країни в європейських організаціях та багатосторонніх об'єднаннях. Діяльність України в ОБСЄ забезпечує широкі можливості в рамках багатостороннього діалогу з проблем міжнародної безпеки. З погляду України важливе значення мають зміцнення превентивної ролі ОБСЄ, активізація її впливу на врегулювання локальних конфліктів, посилення норм і правил, що визначають неподільність європейської безпеки. У 2014 р., під час кризи в Донбасі ОБСЄ виступила як посередник у переговорах, що призвели до підписання мінських угод. Виконання цих угод розглядається як важлива передумова припинення вогню та переходу до фази політичного врегулювання конфлікту.

Ключові слова: ОБСЄ, міжнародна безпека, локальні конфлікти, мінські угоди.

Інтереси України сосредоточены преимущественно в европейском регионе, что определяет необходимость активного участия страны в европейских организациях и многосторонних объединениях. Деятельность Украины в ОБСЕ обеспечивает широкие возможности в рамках (involvement) многостороннего диалога по проблемам международной безопасности. С точки зрения интересов Украины важное значение имеют укрепление превентивной роли ОБСЕ, активизация ее влияния на урегулирование локальных конфликтов, усиление норм и правил, которые определяют неделимость европейской безопасности. В 2014 г., в ходе кризиса в Донбассе ОБСЕ выступила в качестве посредника в переговорах, приведших к подписанию минских соглашений. Выполнение этих соглашений рассматривается как важная предпосылка прекращения огня и перехода к фазе политического урегулирования конфликта.

Ключевые слова: ОБСЕ, международная безопасность, локальные конфликты, минские соглашения.

Ukraine's interests are concentrated mostly in the European region. This circumstance determines the need for active participation of the country in the European organisations and multilateral institutions. Activities of Ukraine in the OSCE provide opportunities of involvement in the multilateral dialogue on international security issues. From the point of view of Ukraine's interests it is essential to strengthen the preventive role of the OSCE, to intensify its influence on the settlement of local conflicts, and to develop the rules and regulations defining the indivisibility of European security. During the crisis in the Donbas area in 2014 the OSCE acted as a mediator in the negotiations which resulted in signing the Minsk Agreements. Implementation of these